

A pénz rövid története

Dunakörnyéki Települések Fejlődéséért Alapítvány 2020.

Pénz a történelemben

Krisztus előtt 6. század

Köztes csere eszköz, mint az állat, a kagyló stb.

Krisztus előtt cc 550 Krösus király

Az első egységes préselt érme

1356

A német Császár “Arany Bullát” ad ki: A Választófejedelmek pénz verési jogáról

15-19. század

Lassan megjelenik a papírpénz és felváltja az érmét

1776

Az arany démonizálásának vége

20. század

Készpénz nélküli fizetés: hitelkártya, online-bankolás

A pénz kialakulása

- A pénz már a legkorábbi civilizációkban jelen volt. Egyes elméletek szerint a cserekereskedelmet könnyítette meg, ebben fejezték ki a termékek árait, amik így könnyen összevethetőek voltak és a cserének sem kellett egyidejűnek lennie. Egy ruha nélküli barompásztornak nem kellett egy jelenleg éhes ruhakészítőt találnia. Az állatát eladhatta bárkinek és a ruhát is ráért megvenni később bármikor.

A pénz kialakulása

- Egy másik elmélet szerint a civilizáció kezdetén egyáltalán nem volt jellemző a kereskedelem, hiszen a családok önellátóak voltak. Azonban egyre inkább közösségekbe, államokba szerveződtek és az állam (városállam) a kivetett adót követelte egy közös értékrendszerben, ez segítette a közös értékmérő kialakulását.

Árupénz

- A pénz nagyon sokáig egy belső értékkel bíró csereeszköz volt, ami önmagában is értéket képviselt. Ez lehetett búza, prém, jószág, só, kagyló, bármi, ami elfogadott volt a csoport tagjai között. Mivel maga is értékkel bírt, ezért hívták árupénznek.

Árupénz szükséges tulajdonságai:

- – Legyen alkalmas kis mennyiségek kifejezésére, hogy egy doboz gyufát is tudjunk venni.
- – Legyen alkalmas nagy összegek kifejezésére, hogy egy ház vétele ne három kamionnyi pénz cseréjével járjon.
- – Legyen viszonylag könnyen szállítható, vagyis kisebb mennyiség is nagyobb értéket képviseljen.
- – Legyen nagyarányú az elfogadottsága, ha lehet, országhatárokon kívül is.
- – Legyen homogén a minősége, hogy könnyen lehessen számolni vele.
- – Ne csak fizetésre, de vagyonfelhalmozásra is legyen alkalmas, vagyis ne legyen romlandó áru.
- – Legyen tartós, vagyis ne viselje meg a forgalomból eredő kopás és szállítás.

A nemesfémek megjelenése

- Az európai-közelkeleti kultúrában nagyon hamar a nemesfémek töltötték be a pénz szerepét. Már a Bibliában is olvasunk ezüstpénzről, Ábrahám idejéből.
- A nagy értékeket aranyban fejezték ki, a kisebbeket ezüstben, a kicsiket rézben, vagy bronzban.
- A nemesfém pénzként való felhasználása sok kultúrában nem volt meg. Például az inka és maja népek nem is értették a spanyol hódítók arany és ezüst utáni sóvárgását, náluk egyszerű vallási szerepet töltött be ez a két fém, a napot és a holdat jelképezték, fizetésre soha nem használták.
- A nemesfémekkel a legnagyobb problémát az okozta, hogy egy bányatermékről van szó, ami nagyon korlátozottan állt csak rendelkezésre. A fémek kínálata nem tudta követni a gazdaság növekedéséből származó keresletnövekedést, ezért gyakran hiány lépett fel a pénzből.

Fémpénz

- A pénzérme jelentette több mint két évezreden keresztül a pénzt. A modern világban a pénzérme jelentősége csekély lett, csak a kis értékű tranzakciók váltópénzeként használatos.

A hitelpénz megjelenése

- A készpénz hiány áthidalására jelent meg a hitelpénz a rendszerben, ahol egy-egy tartozást képviselő papírdarabot pénzként kezdtek használni a kereskedelemben.
- A gond annyi volt, hogy a sokadik elfogadó már nem tudott semmit az adósságot garantáló személyről, ezért nem biztos, hogy elfogadta az általa kibocsátott váltót.
- Ekkor léptek színre a mindenki által ismert bankok, akik a saját nevükben bocsátottak ki ilyen váltókat, amin vállalták, hogy a bemutatójának a rajta lévő összeget kifizetik aranyban.
- Ez volt a bankjegy. Ezeket már mindenki elfogadta, ha éppen nem voltak rossz hírek az adott bankról.

Bankok működése Magyarországon

- - Magyarországon kétszintű bankrendszer működik
- - Első szint az MNB (Magyar nemzeti bank) - a "főnök"

Feladata: pénzkibocsájtás szabályozás, hitelintézetek működésének feltételei.

- - Második szinten a hitelintézetek állnak

(Bankok, takarékszövetkezetek)

Az elektronikus pénzfogalom

- Az informatika fejlődésével megjelent az elektronikus pénzforgalom, ahol a pénz legnagyobb része már csak elektronikusan van nyilvántartva és a felhasználása is csak elektronikusan történik, bankkártya, vagy bankközi utalások által.
- Attól, hogy nem kézzel fogható fizetési ígérvényt (bankjegyet) használunk a fizetésre, ez még ugyanolyan pénz, mint a készpénz.

Egyéb fogalmak

Kölcsön fogalma:

- konkrét pénzösszeget kapunk „kölcsön”, melyet meghatározott időközönként törlesztünk, fizetünk vissza. Teljes összeg után fizetjük a kamatot, akkor is ha nem költjük el mind, hisz nálunk van a pénz.

Egyéb fogalmak

Hitel fogalma:

- egy hitelkeretet kapunk a finanszírozótól, amelyből annyit költünk, amennyire szükségünk van. Likviditási problémák kezelésére kiváló, másik előnye, hogy nem az összes hitelkeret után fizetjük a kamatot, hanem a csak a felhasznált rész után.

Egyéb fogalmak

Kamat fogalma:

- a hitelintézetek a kölcsönt és a hitelt is „pénzért” adják, hiszen saját szervezetüket fenn kell tartani. Ez a pénz használatának ára.

Egyéb fogalmak

Átutalás:

- nem készpénz (bankjegy, érme) átadásával történő fizetés, hanem bankon keresztül akár elektronikus formában történő pénzmozgás. Pl.: Ha bankszámlára kapjuk a fizetést, akkor nem biztos, hogy csekken fizetjük be az áram számlát, hanem átutaljuk a szolgáltató bankszámlaszámára.

Egyéb fogalmak

Hogy juthatunk hozzá a bankszámla pénzhez:

Nyitvatartási időben személyesen felvesszük a pénzt,

bankkártyával bank automatából (ATM) bármikor felvehető a pénz

Feladat

- Szüleid, nagyszüleid, vagy nagyobb testvéreid segítségével láss hozzá a következő feladathoz! Jó szórakozást, sok sikert kívánunk!

Ne feledd, ésszel-pénzzel ☺

FELADAT

Egy családi költségvetés megtervezése.

A család felépítése:

- 2 gyermek: 1 és 8 évesek
- Apa dolgozik
- Anya gyesen van
- Nagymama és nagypapa, akik nyugdíjasok

Egyéb életkörülmények:

- Saját kertes házban laknak,
- Apa autóval jár dolgozni
- Anyuka bérlettel közlekedik
- 1 hobbi állatot tartanak

Bevételek a fizetés, nyugdíj mellett

- Csőtörés volt a fürdőszobában, ezért a család 100,000 Ft összegű kölcsönt vett fel a banktól áprilisban.

  (havi 10,000 ft törlesztés májustól)

Kalkulációs időszak:

- Július, augusztus, szeptember

Rendkívüli események az adott hónapokban:

- Július - csőtörés a hó elején, hó végén 4 napos nyaralás belföldön (hitel felvét!)
- Augusztus - iskolai kezdéshez eszközvásárlások (hitel törlesztés megkezdése!
- Szeptember - nem történik váratlan esemény (esetleg a gyerekek kitalálhatják csoportonként magunk, fel lehet adni feladatkén az önálló munkába.

A pénz működése

- Az iskolába lépés az az időszak, amikor a gyermeknek meg kell tanulnia a pénz "működését" a gyakorlatban is. Sok pedagógus javasolja, hogy az iskolaérett kor környékén elkell kezdeni rendszeresen kisebb összegeket adni a gyermeknek és megtanítani arra, hogyan tegyen abból félre, hogyan gyűjtsön: hogyan gazdálkodjon a pénzzel. A kis összegű zsebpénzt, amelyet elkezdhet a szülő adni a gyermeknek, ne arra adjua, hogy magánál hordja, hanem arra, hogy csak akkor nyúljon hozzá, akkor költsön belőle, mikor az szükséges, vagy mikor összegyűjtött mondjuk egy értékesebb játékra valót. A gyermek így szépen lassan megérti a pénz működését, és azt is, hogy nem lehet mindent azonnal megszerezni.

A projekt a NEA-KK-20-O-V-0202 pályázat keretében valósult meg

PEST MEGYEI CIVIL KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT

MINISZTERELNÖKSÉG

EMBERI ERŐFORRÁS TÁMOGATÁSKEZELŐ

Nemzeti Együttműködési Alap